

(savivaldybė, mokykla)

klasės (grupės) mokinio (-ės)

(vardas ir pavardė)

2011 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo pavyzdinė užduotis

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

Teksto suvokimas, literatūros ir kalbos žinių taikymas

Trukmė – 60 min.

NURODYMAI

- ♦ Pasitikrinkite, ar užduočių sąsiuvinyje nėra tuščių lapų ar kito aiškiai matomo spausdinimo broko. Pastebėję praneškite vykdytojui.
- ♦ Rašyti galite ir pieštuku, bet bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti mėlynai rašančiu rašikliu. Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.
- ♦ Atlikdami testo užduotis, į klausimus atsakykite glaustai ir aiškiai. Jūsų atsakymai turi tilpti į paliktas eilutes.
- ♦ Jei klausimas nereikalauja kitaip, atsakymus formuluokite savais žodžiais.
- ♦ Neaiškiai parašyti, pribraukti atsakymai vertinami 0 taškų.

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinkta taškų		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
Teksto suvokimas ir literatūros žinių taikymas	18			
Kalbos žinių taikymas	18			
Taškų suma	36			

IŠ VISO TAŠKŲ

Vertinimo komisijos pirmininkas

(parašas, vardas ir pavardė)

Vertintojai: (I)

(parašas, vardas ir pavardė)

(II)

(parašas, vardas ir pavardė)

TEKSTO SUVOKIMO IR LITERATŪROS ŽINIŲ TAIKymo UŽDUOTYS

Perskaitykite tekstus ir atlikite užduotis.

1 tekstas

Bronius Radzevičius

„Tėve“, – pasakys
(Ištrauka)

1 Ant seno piliakalnio prie upės ganosi karvių banda. Kalno papėdėje žvyro duobė, joje sėdi berniukas ir skaito knygą apie senovės Graikiją. Nerenka aviečių, nežiūri karvių. „Tegu, – jis galvoja, – karves gano tėvas. Vis vien neturi kas veikia, o man laikas brangus, aš turiu skaityti, nes yra kažkas, ko negaliu pasakyti žodžiais, ir niekas to nesupranta, nors tas kažkas turi būti svarbiau už viską.“ Sunkiais auliniais batais apsiavęs, aplink bandą vaikšto tėvas, žvalgosi, nori pamatyti, kur tas vaikas. Tegu dabar ir jis eina karvių saugoti, užteks tų mokslų, vis tiek iš knygų duonos nevalgys. Tačiau vaikas lindi žvyroduobėje, jo nuogos blauzdos – ant akmenukų, pariestos po savim. Vėjas žeria į akis smėlį, smėlis čėža atverstos knygos lapuose, lyg dar kartą ketindamas užpustyti Akropolį. Jis braukia nuo paveiklo smiltis ir, pasirėmęs ranka smakrą, vėl palinksta į knygą.

2 Prietema, atgriūva debesis, ant Akropolio papteli lietaus lašas. Alkūne – delnai smėlėti – vaikas nubraukia lašą, įsikiša užantin knygą ir, palikęs smėly savo blauzdų įspaudus, bėgte leidžiasi į avietyną. Paskubom pririnkęs saują aviečių, kelias sutraiškęs, išsitepęs lūpas ir rankas – suvalgyti jis nė vienos nesuvalgė, – bėga pas tėvą, atiduoda jam uogas ir, ištiesęs uoguotas letenėles, stypso priešais. Uogos – tai įrodymas, kad šiandien jis neskaitė, o rado geresnį užsiėmimą. Užtat rytoj tėvas negalės pasakyti: „Ką tu ten ir radai tose knygose?“, nes rytoj jau nebus žvyroduobės, ir jam teks skaityti tėvo akivaizdoje kur ant kemso.

Bronius Radzevičius. Link debesijos. – V., Vaga, 1984

1. Apvesdami pasirinktą raidę, nurodykite esminę teksto temą.

- A Berniuko ir gamtos ryšys.
- B Berniuko ir Graikijos ryšys.
- C Tėvo ir sūnaus ryšys.

(1 taškas)

2. Nurodykite dvi vaiko dvasinio pasaulio ypatybes.

1. _____
2. _____

(2 taškai)

3. Paaiškinkite, kuo reikšmingas tekste pasikartojantis Akropolio motyvas.

(1 taškas)

4. Raskite 2 pastraipoje ir išrašykite citatą, parodančią, kokios gudrybės ėmėsi vaikas, norėdamas apgauti tėvą.

(1 taškas)

Čia rašo
vertintojai
1 2

5. Įvardykite 2 pastraipoje gamtos vaizdu kuriamą nuotaiką ir iš teksto išrašykite kalbinės raiškos pavyzdį, pagrindžiantį jūsų nuomonę.	Čia rašo vertintojai	
Nuotaika _____	1	2
Pavyzdys _____		
(2 taškai)		
6. Tėvas dažnai sūnaus klausia: „Ką tu ten ir radai tose knygose?“ Nurodykite dvi tėvo savybes, kurias atskleidžia jo kartojamas klausimas.		
1. _____		
2. _____		
(2 taškai)		
Iš viso (maks. 9 taškai)		

2 tekstas

1 Mane pasiuntė ant aukšto atnešti kartoninę dėžę. Palėpėje drėgna ir tamsu, todėl pasiėmiau žibintą. Ieškodamas suklupau ant dėžės, perrištos stipria virvele. Bandžiau ją pajudinti, bet ji buvo sunki ir mistiška, paslaptinga ir bauginanti. Nedvejodamas perkerpu virvelę. Per palėpę nusklendžia garsas – lyg paukštis plasnotų sparnais. Po akimirkos išvystu knygų šūsnį.

2 Storos ir plonos, apdulkėjusios, keistai atrodančios knygos. Iš vienu viršelių žvelgia šiurpūs veidai, ant kitų – paslaptingi ženklai. Atsargiai užveriu duris ir, žibintą pasidėjęs ant kelių, sėdu skaityti, kas dėjosi Florencijoje 1433 metais. Suprantu ne viską, tačiau žodžiai, slaptingi ir magiški, nusėda manyje lyg lėtai brinkstančios sėklos.

3 Rytojaus dieną aš vėl ten. Aš stoviu ant pasaulio stogo. Kai rankose turiu knygą, galiu nukeliauti ne tik į Čikagą ar Florenciją, bet netgi ten, kur dygsta tos pasėtosios sėklos, tapdamos mano dalimi. Tai suvokdamas, garsiai susijuokiu vidury matematikos pamokos.

Pagal Biarne Reuter tekstą, spausdintą „Rubinaityje“, 1996

7. Kokios pasakotojo savybės atsiskleidžia 1 pastraipoje? Kiekvieną savybę argumentuokite.	Čia rašo vertintojai	
1 savybė _____ argumentas _____	1	2
2 savybė _____ argumentas _____		
3 savybė _____ argumentas _____		
(3 taškai)		
8. Paašškinkite, apie kokias dvi kelionės prasmes kalbama sakinyje: „Kai rankose turiu knygą, galiu nukeliauti ne tik į Čikagą ar Florenciją, bet netgi ten, kur dygsta tos pasėtosios sėklos, tapdamos mano dalimi.“		
1. _____		
2. _____		
(2 taškai)		
9. Remdamiesi 1 ir 3 pastraipomis, nurodykite, kas keičia pasakotojo erdvės suvokimą, ir paašškinkite, kaip ji kinta.		
Erdvės suvokimą keičia _____		
1 pastraipoje _____		
3 pastraipoje _____		
(3 taškai)		
Iš viso (maks. 8 taškai)		

Bendrasis klausimas

10. Abiejuose tekstuose kalbama apie skaitomas knygas. Nurodykite vieną jas siejantį bruožą.

Čia rašo
vertintojai
1 2

(1 taškas)

Iš viso taškų už teksto suvokimo ir literatūros žinių taikymo užduotis (maks. 18 taškų)

KALBOS ŽINIŲ TAIKymo UŽDUOTYS

(Pagal B. Radzevičiaus ir J. Apučio kūrybą)

1 užduotis. Sakinyje paryškintam žodžiui parašykite du epitetus: vieną, reiškiantį išorės požymį, antrą – charakterio savybę.

Čia rašo
vertintojai
1 2

Iš po aplėpusios, į šoną nusmuktos kepurės žiūri į tas letenėles **tėvas** ir vos tvardosi nesijuokęs.

1. Išorės požymį reiškiantis epitetas _____

2. Charakterio savybę reiškiantis epitetas _____

(2 taškai)

2 užduotis. Raskite sakinyje išplėstinę dalyvinę laiko aplinkybę, ją pabraukite, pakeiskite šalutiniu laiko aplinkybės sakiniu ir užrašykite.

Čia rašo
vertintojai
1 2

Suvarę už tvoros karves jie eina į trobelę, dvelkiančią namų šiluma.

(2 taškai)

3 užduotis. Pateiktame sakinyje raskite ir pabraukite perkeltinės reikšmės dviejų žodžių junginį, paaiškinkite jo prasmę.

Čia rašo
vertintojai
1 2

„Tėve“, – pasakys jis po daugelio metų, praeidamas vieškelio pro šį jau iki pusės metalinių žiaunų nugrauztą kalną.

(2 taškai)

4 užduotis. Įrašykite nebaigtų žodžių dalis.

Į mažą stiklo kvadratą dauž (veiksm., es. l., 3 asm., sangr. f.) baugin_____ (dalyv., veik., es. l., vyr. g., vns. vard.) lietus. Ant stalo – įskil_____ (dalyv., veik., būt. k. l., vyr. g., vard.) pieno puodukas. Temsta ir temsta. Žmonių balsai prietemoje tyl_____ (būdvy., vyr. g., dgs. vard.), tie balsai mažoje vos gird_____ (dalyv., neveik. r., es. l., vyr. g., dgs. vard.) prieš žvarb_____ (būdvy., mot. g., įvardž. f., vns. gal.) naktį, kai lietus beldžia į langą. Nejauk_____ (būdvy., bevard. g.). Piliakaln_____ (daikt., vyr. g., vns. viet.), laukuose – lietus ir vakaras. Vėjas plėšia lapus nuo medž_____ (daikt., vyr. g., dgs. kilm.), kaip lapai krinta žodžiai.

(4 taškai)

Čia rašo
vertintojai
1 2**5 užduotis.** Sudėkite reikiamus skyrybos ženklus.

B. Radzevičiaus kūryba tarytum karšta lava griūtimi ji verčiasi nuo kalno, jos truputėlį baugu, rodos gali nutrūkti iki gaudesio įtempta styga. Gyvenimui nereikia nei pernelyg didelės išminties, nei aiškiaregiškumo nei patoso nes tokia gyvybė negalėtų ilgai tverti, ji turi dalinti save racionaliai bei nuolat tramdyti jausmus kurie staiga prasiverždami daro mus tokius kokie esame štai šią akimirką teigiama dienoraštyje paskelbtame po rašytojo mirties.

(5 taškai)

Čia rašo
vertintojai
1 2**6 užduotis.** Pagal pateiktą pavyzdį ištaisykite kalbos klaidas (kiekviename sakinyje jų yra po vieną).Pavyzdys. Tėvas, daėjęs žvyroduobę, dairėsi sūnaus. priėjęs

1. Sėdint ant žvyroduobės krašto, berniukas skaitė knygą apie Graikiją. _____
2. Tėvui reikėjo būti kur kas santūresniu ir nepriekaištauti sūnui. _____
3. Tėvas vaiką mylėjo, tik kažkodėl tai jie vienas kito nesuprato. _____
4. To pasekoje vaikas, norėdamas baigti skaityti, slėpėsi nuo tėvo. _____
5. Sūnus nėjo pas jo, kai tėvas kvietė, ragino skubėti. _____
6. Vaikas vis dėlto užtruko ir grįžo tik po trejų valandų. _____

(3 taškai)

Čia rašo
vertintojai
1 2

Iš viso taškų už kalbos žinių taikymo užduotis (maks. 18 taškų)

TESTO VERTINIMAS TAŠKAIS

Užduotys	Maks. taškų skaičius	Vertinimas
Skaitomo teksto suvokimo užduotys	18	
1 užduotis	9	
2 užduotis	8	
Bendrasis klausimas	1	
Kalbos žinių taikymo užduotys	18	
1 užduotis	2	
2 užduotis	2	
3 užduotis	2	
4 užduotis	4	
5 užduotis	5	
6 užduotis	3	
Testo vertinimas taškais	36	